Ἄλλη μέρα σοῦ ἔλεγε:

—Ὅταν παιζόταν ἡ ὀπερέττα μας στοῦ Παπαγιάννη...

—Μὰ ἔχεις γράψει, ἐσύ, ὀπερέττα;

—Ὁ Λάσκαρης δηλαδή. Μὰ τί ἐγώ, τί ὁ Λάσκαρης; Τὸ ἴδιο εἶνε.

Εἶχε δηλαδὴ ἀφομοιωθεῖ μὲ τὸν Λάσκαρη. Εἶχε γίνει ἕνα μαζύ του. Καὶ ὅταν μιλοῦσε, ἔλεγε πάντοτε: «Ἐγὼ καὶ ὁ Λάσκαρης», καὶ δὲν ἔκανε τοὐλάχιστον τὴν τιμὴ ὁ παράσιτος στὸν ἀληθινό, νὰ προτάξῃ τὸ ὄνομά του.

Εὕρισκε στὸ καφενεῖο καμμιὰ νεόβγαλτη θεατρινοῦλα καὶ γιὰ νὰ τῆς κάνῃ ἐντύπωσι, πολλὲς φορὲς καὶ γιὰ νὰ τὴν κατακτήσῃ ἐρωτικῶς, τῆς ἔλεγε πὼς αὐτὸς εἶνε στὰ μέσα καὶ στὰ ἔξω τοῦ θεάτρου: «Ἐγὼ καὶ ὁ Λάσκαρης», καὶ πὼς θὰ φροντίσῃ νὰ τὴ λανσάρῃ, νὰ τῆς δώσοιν οἱ συγγραφεῖς ρόλους, νὰ τῆς γράψουν στὶς ἐφημερίδες κριτικὲς καὶ ἐπὶ τέλους πὼς θὰ τὴν κάνῃ πρωταγωνίστρια. Αὐτὴ σὰν καινούργια, δὲν ἤξερε πρόσωπα καὶ πράγματα καὶ ἐπείθετο σιὰ λόγια του.

Καὶ γιατί νὰ μὴν πεισθῇ, ὅταν τὸν ἔβλεπε νὰ κάθεται στὸ καφενεῖο τῶν ἠθοποιῶν καὶ νὰ λέῃ μπροστὰ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ θεάτρου

—Θὰ γράψω ἐναντίον τοῦ Ξενόπουλου μιὰ κριτική, ποὺ θὰ τὸν ταράξω!

Καὶ ἔστελνε στὶς ἐφημερίδες κριτικές, ποὺ ἐννοεῖται δὲν τοῦ τὶς ἔβαζαν ποτέ. Δυστυχῶς ὅμως, τὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ ὁ τύπος ξέπεσε ἀρκετὰ καὶ ποὺ ἕνας συνεργάτης τζαμπηδὸν δὲν εἶνε καὶ περιφρονητέος, ἀφοῦ τέλος πάντων καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ πληρώνονται δὲν εἶνε καὶ καλύτεροι, μπαίνουν συχνὰ τέτοιου εἴδους κριτικές. Καὶ ἐνόσῳ ταράζουν συγγραφεῖς, τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει καὶ τόση σημασία, μὰ ἅμα ἐκβιάζουν τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ προπάντων τὶς θεατρίνες γιὰ σκοποὺς ἰδιοτελεῖς καὶ ἀνηθίκους, τότε τὸ πρᾶγμα ἀρχίζει νὰ γίνεται κάπως σοβαρό.

***

Ὅλοι τὸν κάναμε παρέα τὸν περίφημο αὐτὸ τύπο, γιατὶ κατὰ βάθος ἦταν ἀγαθώτατος καὶ ἐπὶ τέλους περνούσαμε τὴν ὥρα μας καὶ κάναμε γοῦστο μαζύ του. Ὅσο καὶ ἂν τὸν εἰρωνευόμαστε, αὐτὸς τὰ ὑπέφερε, γιατὶ ἤθελε ὁ θεατρικὸς κόσμος νὰ τὸν βλέπῃ μέσα σὲ συγγραφεῖς καὶ ἀνθρώπους τοῦ θεάτρου. Μιὰ φορὰ μοῦ λέει μπροστὰ σ' ἕνα ἀφελὲς ἀκροατήριο:

—Ἅμα γράψω ἐγώ, ὅλους θὰ τοὺς βάλω κάτω.

—Γιατί λοιπὸν δὲ γράφεις;

—Ὅπως κατάντησε τὸ θέατρο, γιατί νὰ γράψω; Ἂν ἦταν τὸ θέατρο σὲ περιωπή, τότε μάλιστα.

Μὲ τὰ ἀστεῖα ὅμως, ὁ τύπος μας αὐτὸς σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε κάπως νὰ ἐπιβάλλεται. Ἡ νέα γενεὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ θεάτρου ποὺ ἐρχότανε, δὲν τὸν ἤξερε. Τὸν εὕρισκε παρέα μαζύ μας, νὰ μιλάῃ γιὰ διάφορα θεατρικὰ ζητήματα ποὺ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ ἄλλους, νὰ κάνῃ κρίσεις μὲ θράσος γιὰ πρόσωπα καὶ πράγματα, καὶ κάπως τὸν πῆρε στὰ σοβαρά.

Κάποτε μᾶς εἶπε πὼς ἂν ἐπικρατοῦσε ἡ πολιτική του μερίς, θὰ φρόντιζε νὰ γίνῃ τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, νὰ πάρῃ ἐκεῖ μέσα, ἂν ὄχι τὴ θέσι τοῦ Διευθυντοῦ, μὰ κάποια ἄλλη μεγάλη θέσι.

Μὰ νομίζετε πὼς αὐτὸς εἶνε ὁ μόνος παράσιτος στὸ Ἑλληνικὸ θέατρο; Πόσοι ἄλλοι τριγυρίζουν τὸ δύσμοιρο αὐτὸ τὸ θέατρο καὶ ἔχουν σήμερα ἐπιβληθεῖ, γράφουν κριτικὲς στὶς ἐφημερίδες καὶ δὲν εἶνε παράξενο αὔριο-μεθαύριο νὰ τοὺς δοῦμε στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ἢ καὶ στὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπή.

Καὶ γιατί ὄχι; Αὐτὰ νομίζετε πὼς συμβαίνουν μόνο στὸ θέατρο; Πόσοι ἀπὸ τοὺς παρασίτους τῆς πολιτικῆς κολλᾶνε κοντὰ σ' ἕνα σημαίνοντα πολιτικό, στὸ τέλος δὲ καταφέρνουν νὰ βγοῦνε βουλευταὶ καὶ νὰ γίνουν ἴσως καὶ ὑπουργοί.

Ἡ φιλολογία καὶ τὸ θέατρο ἔχουν πολλοὺς τέτοιους παρασίτους. Καὶ ἴσως χρειάζονται, γιατὶ κάνουν θόρυβο, στοιχεῖο ποὺ εἶνε ἀπαραίτητο γιὰ νὰ προσελκύσῃ κοινὸ ἀναγνωστικὸ καὶ θεατρικό.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ ΙΔ' μέρος.

ΣΟΦΑΛΟΓΙΑ

Ἡ γυναικεία καρδιὰ εἶνε πάντοτε εὐγνώμων γιὰ τὸν ἔρωτα ποὺ ἐμπνέει καὶ σπανίως δικάζει ὡς ἔγκλημα τὴν τόλμην τοῦ αἰσθήματος.

Α. Ραγκαβῆς

Ἡ ἀπάτη εἶνε πιστὴ σύντροφος τῆς γυναικός. Ἄνευ αὐτῆς ἡ γυναῖκα δὲν θὰ εἶχε θέλγητρο. Κ. Πῶπ

Ὦ μοῦσα, στὸν αἰῶνα ὁποῦ βρεθήκαμε,
ἡ βόηθα γιὰ παράδες, ἢ ἐχαθήκαμε!

Δ. Λασκαράτος

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΑΣ

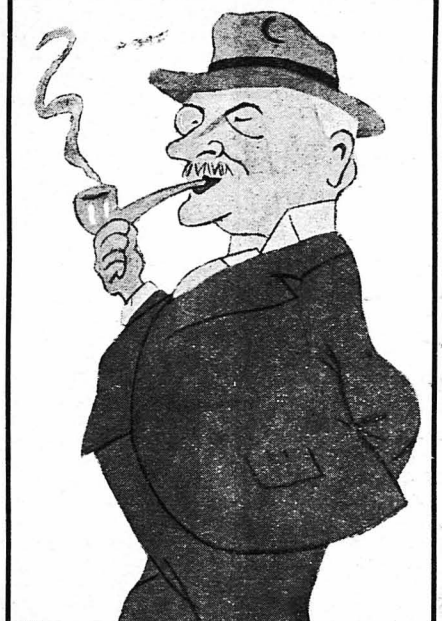

Ὁ κ. Σοφούλης.
(Σκίτσο τοῦ κ. Σοφ. Ἀντωνιάδη)

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ὁ Σίλλερ... ταμπακομανής! Φιλόσοφοι καὶ.... ξυλουργοί. Πῶς ἐμπνεότανε ἕνας μεγάλος ἱεροκήρυκας. Ὁ Σουΐφτ καὶ οἱ λαϊκοὶ τύποι. Ὁ Βύρων καὶ ἡ Παρασκευή. Ὁ τρέμος τοῦ Ταλλεϋράνδου πρὸς τὸν θάνατο, κτλ.

Ὅπως καὶ ἄλλοτε γράψαμε, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἄνδρας καὶ συγγραφεῖς τῶν παλαιοτέρων χρόνων ἦσαν μανιώδεις καπνισταί. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ καπνοῦ, ροφοῦσαν ταμπάκο, τὸν ὁποῖο θεωροῦσαν ὡς θαυμάσιο διεγερτικὸ τῆς φαντασίας των. Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἔκαναν κατάχρησι ταμπάκου ἦταν καὶ ὁ κορυφαῖος τῶν Γερμανῶν ποιητῶν Φρειδερῖκος Σίλλερ. Ὁ Σίλλερ ροφοῦσε ἄφθονο ταμπάκο, ἦταν κυριολεκτικὰ «ταμπακομανής».

Μανιώδης καπνιστὴς ἦταν καὶ ὁ ὀνομαστὸς ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ, ἐπίσκοπος Χάλ. Μιὰ μέρα κάποιος φίλος του, ποὺ πῆγε νὰ τὸν ἐπισκεφτῇ, τὸν βρῆκε νὰ πλέῃ μέσα σὲ σύννεφα καπνοῦ.

—Σὲ βρίσκω πάλι, τοῦ εἶπε ὁ ἐπισκέπτης του, ἀφοσιωμένον στὴ λατρεία τοῦ εἰδώλου σου..

—Ναί, ἀποκρίθηκε ἀτάραχος ὁ ἐπίσκοπος. Προσπαθῶ, ὅπως βλέπεις, νὰ τὸ... κάψω!

Ὁ Ἄγγλος ποιητὴς Κάρολος Λάμπ ἔπασχε ἐπὶ μιὰ ὁλόκληρη διετία ἀπὸ πονοκέφαλο, λόγῳ τοῦ ὑπερβολικοῦ καπνίσματος, χωρὶς ὅμως ν' ἀποφασίσῃ νὰ κόψῃ τὴν κακή του συνήθεια. Ἰδοὺ τί ἔγραφε σχετικῶς σὲ κάποιον φίλο του:

«Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τελευταίας πενταετίας, ὁ καπνὸς ὑπῆρξε τὸ πρωΐ ἡ κατάρα κι' ἡ καταστροφή μου, τὸ βράδυ τὸ βάλσαμο κι' ἡ παρηγοριά μου».

Ὁ μέγας ποιητὴς τῆς Ἀγγλίας Μίλτων δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ ἂν δὲν κάπνιζε ξαπλωμένος στὸ κρεββάτι του. Ἐπίσης καὶ ὁ διάσημος Ἄγγλος ἱστορικὸς Θωμᾶς Κάρλαϊλ κάπνιζε ἀδιάκοπα νύχτα καὶ μέρα.

Ἀλλὰ οἱ παλαιότεροι σοφοὶ καὶ συγγραφεῖς εἶχαν καὶ ἄλλων εἰδῶν ἰδιοτροπίες. Ὁ Λέιμπνιτζ καὶ ὁ Λότσε, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν, ὡς γνωστόν, ἱδρυταὶ φιλοσοφικῶν συστημάτων, τὶς ὧρες ποὺ δὲν κατεγίνοντο μὲ τὴ μελέτη καὶ τὴ συγγραφή, ἔκαναν τὸν... ξυλουργό!... Κατεσκεύαζαν δὲ θαυμασίους τροχοὺς γι' ἁμάξια καὶ ἄλλα χρήσιμα ἀντικείμενα.

Ὁ εὐγλωττότατος ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ καὶ ἐπίσκοπος Ἐσπρὶ ντὲ Φλεσιέ, ὁ ὁποῖος διακρινόταν γιὰ τὸ κομψὸ καὶ περίτεχνο ὕφος του, μάζευε διάφορα παλαιὰ βιβλία μὲ χυδαῖες διηγήσεις καὶ «χοντροκομμένο» γράψιμο, καὶ διασκέδαζε πολὺ μὲ τὸ διάβασμά τους, τὸ ὁποῖο, καθὼς ἔλεγε, τὸν διευκόλυνε στὴ... σύνταξι τῶν θρησκευτικῶν κηρυγμάτων του.

Ὁ περίφημος γιὰ τὴ σατυρική του δύναμι Ἰωνάθαν Σουΐφτ εἶχε τόσο πολὺ ἀνεπτυγμένο τὸ καλλιτεχνικό του αἴσθημα, ὥστε κατελαμβάνετο ἀπὸ ὀργὴ ἅμα ἄκουγε κανέναν κακότεχνο στίχο. Ἐν τούτοις ὅμως ἀγαποῦσε πολὺ ν' ἀκούῃ ἀνθρώπους τῶν κατωτάτων κοινωνικῶν στρωμάτων νὰ μιλοῦν, καὶ στὰ ταξείδια του κατέλυε, κατὰ προτίμησιν, σὲ χάνια καὶ σὲ ταβέρνες, ὅπου σύχναζαν ἁμαξάδες καὶ χαμάληδες!

Ὁ πολυμαθέστατος Πέτρος Βάϋλε πηδοῦσε σχεδὸν ἀπ' τὴ χαρά του ὅταν ἔβλεπε σχοινοβάτες, ἀγύρτες καὶ θαυματοποιούς. Τοὺς ἀκολουθοῦσε ἀπὸ πίσω μαζὺ μὲ τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ τοὺς χειροκροτοῦσε σὰν τρελλός.

Ὁ λόρδος Βύρων ἦταν φοβερὰ προληπτικὸς καὶ πίστευε σὲ πλῆθος δεισιδαιμονιῶν. Θεωροῦσε ὡς ἀποφράδα καὶ ἀπαισία ἡμέρα τὴν Παρασκευὴ καὶ ἀπέφευγε νὰ ἐπιχειρῇ ὁτιδήποτε αὐτὴ τὴν ἡμέρα. Κάποτε, ὅταν βρισκόταν στὴν Πίζα, κίνησε νὰ πάῃ νὰ ἐπισκεφτῇ μιὰ ὡραία κυρία, γιὰ τὴν ὁποία ἐνδιαφερόταν πολύ. Ἀλλὰ μόλις ἔφτασε στὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ της, θυμήθηκε πὼς ἦταν Παρασκευὴ καὶ γιὰ νὰ μὴν τοῦ συμβῇ κομμιὰ γρουσουζιά, γύρισε πίσω.

Ἐπίσης ὁ Βύρων φοβόταν πολὺ τὸ ἁλάτι, τὸ ὁποῖο νόμιζε ἐπακίνδυνο γιὰ τὴ φιλία. Γι' αὐτό, ὅταν καθόταν στὸ τραπέζι μαζὺ μὲ φίλους του, ἀπέφευγε νὰ τοὺς προσφέρῃ ἢ νὰ δεχτῇ ἐκ μέρους των ἁλάτι. Τέλος, τὸ ἀναποδογύρισμα τῆς ἁλατιέρας, τὸ πέσιμο ψίχουλων ψωμιοῦ στὸ πάτωμα καί, πρὸ πάντων, τὸ σπάσιμο τοῦ καθρέφτη, τοῦ φαινόντουσαν ἀπαίσιοι οἰωνοὶ καὶ προάγγελοι μεγάλων δυστυχημάτων.
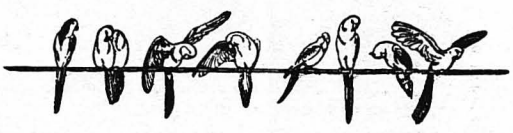
Ὁ μέγας πολιτικὸς Ταλλεϋράνδος χλώμιαζε καὶ κινδύνευε νὰ λιποθυμήσῃ ὅταν ἐτύχαινε ν' ἀκούσῃ τὴ λέξι «θάνατος». Γι' αὐτὸ οἱ ὑπηρέτες κι' οἱ ὑπάλληλοί του ἀπέφευγαν νὰ προφέρουν τὴ λέξι αὐτὴ μπροστά του. Δὲν τολμοῦσαν ἐπίσης νὰ τοῦ ἐγχειρίσουν ἐπιστολὴ μὲ μαύρη σφραγίδα.